

Analyseinstitut for Forskning

**Folk og forskning
Danskerne om IT-forskning**

Working papers 2001/10
Analyseinstitut for Forskning

The Danish Institute for Studies in
Research and Research Policy
Finlandsgade 4
DK-8200 Aarhus N
www.afsk.au.dk

Folk og forskning

Danskerne om IT-forskning

Niels Mejlgaard

Indholdsfortegnelse

Figurfortegnelse	3
Tabelfortegnelse.....	4
1. Indledning	5
2. IT i tal	6
3. Anvendelse af internet som kilde til viden om forskning.....	9
4. Associationer til forskning	11
5. Associationer til forskning i informationsteknologi	13
6. Forventninger til IT-forskning	15
7. Tillid til forskere i informationsteknologi.....	17
8. Holdninger til IT-forskning	18
9. Konklusion.....	26
Referencer.....	27

Figurfortegnelse

Figur 1: Dansk erhvervslivs FoU-udgifter fordelt på områder; pct.	6
Figur 2: IT-udstyr i danske familier; pct. af familier	7
Figur 3: Kilder til viden om forskning; pct.	9
Figur 4: Danskernes associationer til forskning; pct.	11
Figur 5: Associationer til forskning i informationsteknologi; pct.	13
Figur 6: Forventninger. Hjælper forskning i IT til et bedre liv?; pct.	15
Figur 7: Vigtigste forskning for det danske samfund; pct.	18
Figur 8: IT er vigtigste forskning. Køn.	19
Figur 9: IT er vigtigste forskning. Alder.	20
Figur 10: IT er vigtigste forskning. Uddannelse.	21
Figur 11: IT er vigtigste forskning. Søge på internettet om forskning.	22
Figur 12: IT er vigtigste forskning. Associationer til forskning = IT.....	23
Figur 13: IT er vigtigste forskning. Hjælper IT til et bedre liv.....	24
Figur 14: IT er vigtigste forskning. Tillid til forskere i IT.	25

Tabelfortegnelse

Tabel 1: Læse/søge på internettet om forskning, særskilt for køn, alder og uddannelse; pct.	10
Tabel 2: Associationer til forskning = IT-forskning, særskilt for køn, alder og uddannelse; pct.	12
Tabel 3: Associationer til IT-forskning, særskilt for køn; pct.	14
Tabel 4: Associationer til IT-forskning, særskilt for alder; pct.	14
Tabel 5: Associationer til IT-forskning, særskilt for uddannelse; pct.	14
Tabel 6: Hjælper IT-forskning til et bedre liv, særskilt for køn; pct.	16
Tabel 7: Hjælper IT-forskning til et bedre liv, særskilt for alder; pct.	16
Tabel 8: Hjælper IT-forskning til et bedre liv, særskilt for uddannelse; pct.	16
Tabel 9: Grad af tillid til forskere m.m.; gennemsnit.....	17
Tabel 10: Tillid til forskere i informationsteknologi; gennemsnit.....	17

1. Indledning

Nærværende working paper baserer sig på en survey omfattende 1398 danskere, der blev gennemført i slutningen af 2000 af Analyseinstitut for Forskning. De 1398 respondenter er repræsentative for den danske befolkning. Working paperet behandler danskernes opfattelser af og holdninger til forskning i IT.

Det er relevant kort at skitsere konteksten for de i working paperet fremlagte resultater. Afsnit 2 beskriver derfor de forskningspolitiske visioner for IT-området og præsenterer nøgletal for danskernes anvendelse af IT og for private og offentlige investeringer i IT-forskning.

Afsnit 3 redegør for danskernes anvendelse af internettet som kilde til viden om forskning.

Afsnit 4 belyser danskernes generelle associationer til forskning og videnskab med henblik på at vurdere den relative interesse for og opmærksomhed omkring IT-forskning i forhold til andre forskningsområder.

Danskernes associationer til IT-forskning specifikt præsenteres i afsnit 5, og afsnit 6 redegør for forventninger til IT-forskning. I afsnit 7 fremlægges resultater, der belyser danskernes tillid til forskerne i IT.

Afsnit 8 vurderer betydningen af faktorer som associationer og forventninger til IT og tillid til IT-forskere for opfattelsen af, at IT-forskningen er vigtig - og dermed forskningspolitisk prioriteringsværdig - for det danske samfund.

Betydningen af de sociale baggrundsvariable køn, alder og uddannelse bliver afprøvet i forhold til samtlige fremførte aspekter af danskernes opfattelser af og holdninger til IT-forskning.

2. IT i tal

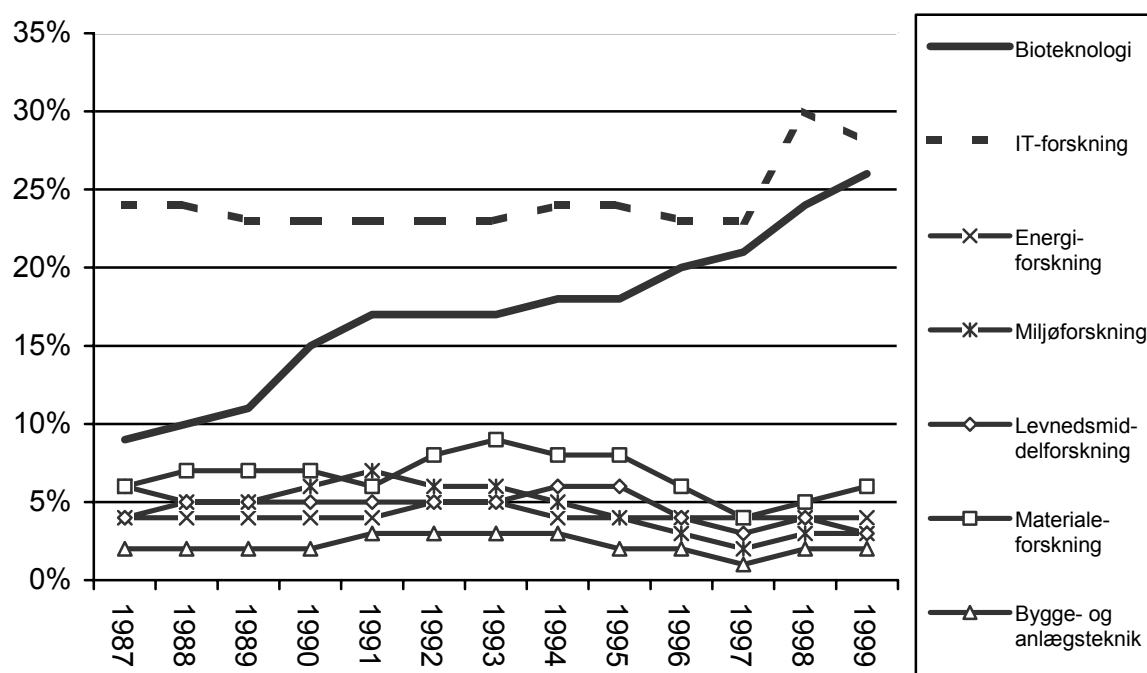
De seneste år har været præget af en stor politisk vilje til at styrke den danske IT-sektor og til at formulere visioner for Danmark på IT-området. IT-sektoren har fået egen minister og en foreløbig retorisk kulmination i de politiske tilkendegivelser fik form i statsministerens hyppigt citerede vision om at gøre Danmark til verdens bedste IT-nation.

Der er blevet taget en række politiske initiativer, der spænder fra generelle strategiformuleringer og oprettelse af IT-politiske tænketanke over erhvervsrettede initiativer og til initiativer rettet mod borgernes IT-retteligheder og IT i uddannelserne (IT- og Forskningsministeriet 2001).

Uanset de politiske tilkendegivelser og interessen for informationsteknologi udgør IT-forskningen i offentligt regi en relativt beskedne andel af den samlede offentlige forskning og udvikling. Omkring fem pct. af årsværkene ved de offentlige forskningsinstitutioner relaterede sig til IT-forskning i 2000 og denne andel har været stabil gennem den sidste halvdel af 90'erne.

Erhvervslivets forskning i IT er derimod ganske omfattende. Nedenstående figur 1 viser omfanget af forskning inden for en række vigtige områder opgjort som andel af de samlede udgifter til forskning og udvikling i erhvervslivet.

Figur 1: Dansk erhvervslivs FoU-udgifter fordelt på områder; pct.

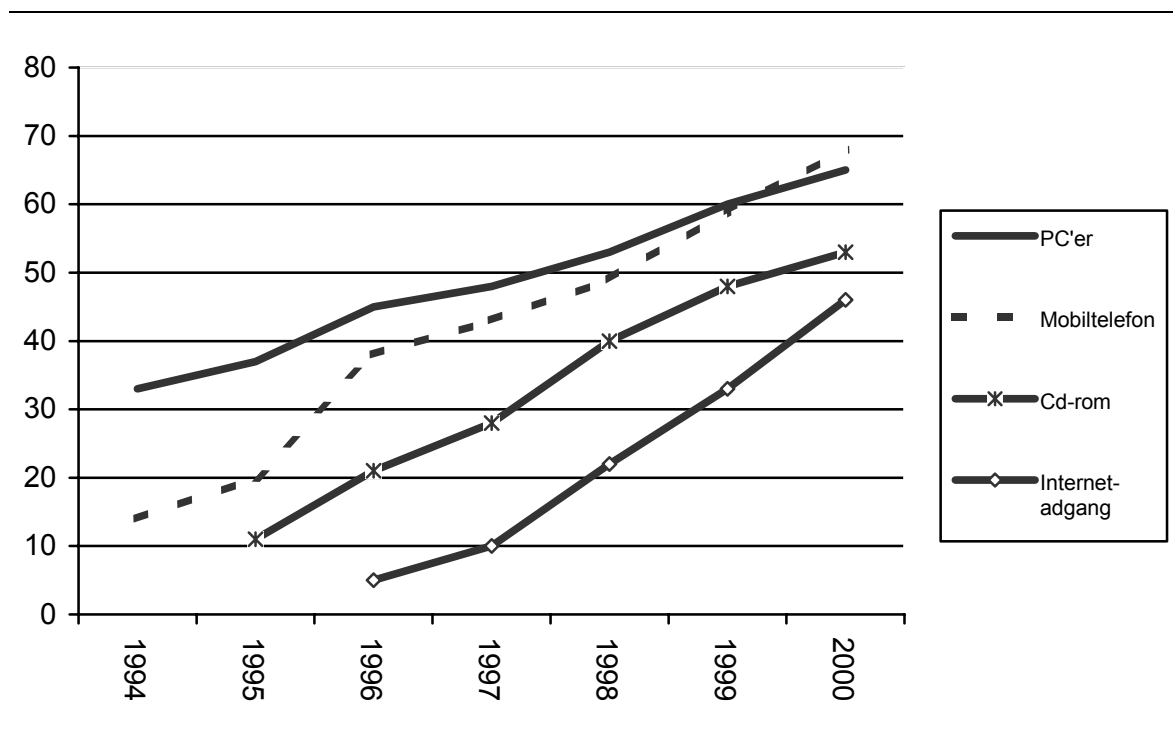
Kilde: Analyseinstitut for Forskning, Erhvervslivets forskningsstatistik.

Figur 1 viser, at IT-forskningen er et højt prioriteret forskningsområde i erhvervslivet. Over en længere årrække har op mod en fjerdedel af erhvervslivets udgifter til FoU været relateret til IT-området, og i de seneste år er andelen oversteget 25 pct. (AFSK 2001).

Antallet af IT-firmaer er steget gennem 90'erne og IT-erhvervenes værditilvækst er steget mere end værditilvæksten i den private sektor generelt. Der har særligt været en tilgang i IT-konsulentvirksomhederne, der også har haft den største værditilvækst. Væksten i denne branche hænger naturligt sammen med implementering af IT-løsninger i private virksomheder og konsulentbistand i forbindelse med udbredelsen af den digitale forvaltning i den offentlige sektor.

IT vinder samtidig i stigende grad indpas i den brede befolkning. I figur 2 vises andelen af danske familier, der er i besiddelse af en række IT-goder.

Figur 2: IT-udstyr i danske familier; pct. af familier

Kilde: Danmarks Statistik

Som det fremgår af figuren, har flere og flere familier IT-goder som mobiltelefon og pc'er i hjemmet og adgang til internettet fra egen bolig. Af de seneste tal fra Danmarks Statistik kan man læse, at andelen af familier, der i tredje kvartal af 2001 har adgang til internettet fra hjemmet, er steget til over halvdelen. Næsten tre fjerdedele af alle danskere har adgang til

internettet enten hjemme eller på arbejdspladsen, og cirka hver anden dansker benytter sin adgang til nettet på daglig basis (Danmarks Statistik 2001).

Informationsteknologien er således blevet en integreret del af danskernes arbejdsliv og af det private liv. Der er en stor politisk vilje til at gøre Danmark til en førende IT-nation, og i forlængelse heraf en vilje til at styrke den danske forskning i IT. Forskning i IT fylder allerede ganske godt i det danske forskningslandskab - særligt i erhvervslivets forskning - og den politiske opmærksomhed omkring området giver anledning til at forvente, at forskning i IT i fremtiden vil være højt prioriteret.

Men hvordan forholder danskerne sig til forskning i IT? Figur 2 tjener til illustration af, at befolkningen i praksis tager IT-goderne til sig, men det er relevant at afdække befolkningens holdning til IT-forskningen og viljen til at prioritere dette forskningsområde frem for andre. I det følgende fremlægges resultaterne af Analyseinstitut for Forsknings survey i 2000, der belyser danskernes opmærksomhed omkring og holdninger til IT som forskningsområde.

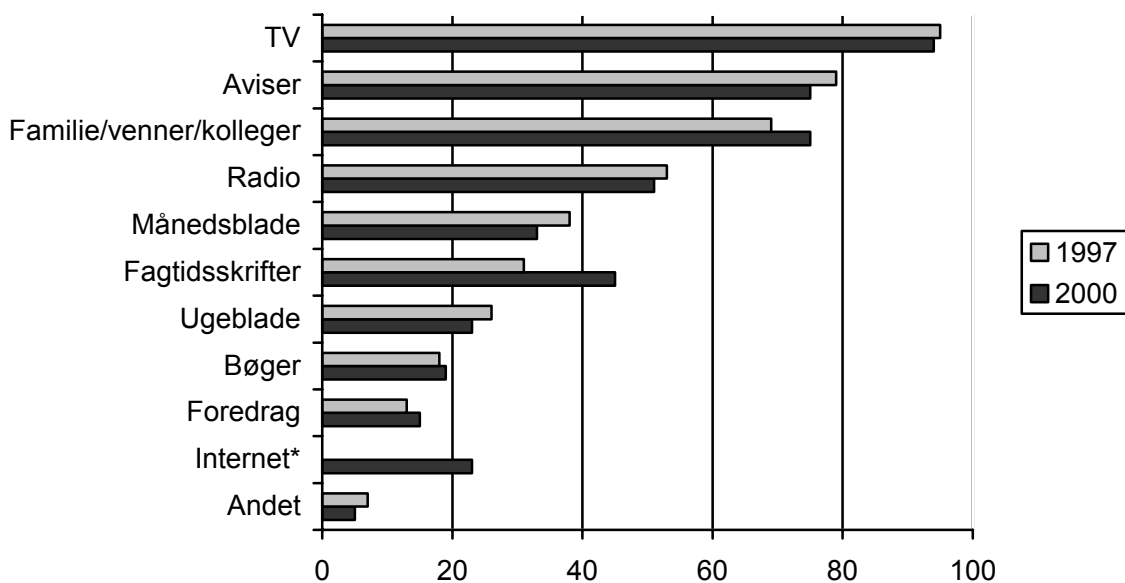
3. Anvendelse af internet som kilde til viden om forskning

TV og aviser er de medier, der anvendes af flest danskere som kilder til viden om forskning. 94 pct. af respondenterne oplyste i 2000, at de får viden om forskning gennem TV, og 75 pct. får viden om forskning gennem aviserne.

En stor andel af befolkningen (75 pct.) får endvidere informationer om forskning gennem samtale med familie, venner eller kolleger.

Figur 3 viser betydningen af en række kilder til viden om forskning. De sorte søjler angiver andelen af respondenter, der anvender de respektive kilder til at opnå viden om forskning i 2000. De grå søjler angiver de tilsvarende tal for 1997.

Figur 3: Kilder til viden om forskning; pct.

* Kategorien 'internet' var i 1997-undersøgelsen inkluderet i kategorien 'andet'.

Det fremgår af figuren, at der har været en udvikling i danskernes anvendelse af de respektive kilder igennem de seneste tre år. Andelen af danskere, der passivt opnår informationer om forskning som en del af en nyheds- og underholdningspakke i TV, aviser, radio og ugeblade, er faldet, hvorimod andelen af danskere, der får informationer om forskning socialt eller aktivt er steget.

Således er andelen af danskere, der får viden om forskning gennem samtale med familie, venner eller kolleger, steget fra 69 pct. i 1997 til 75 pct. i 2000. Ligeledes kan det konstateres, at den aktive anvendelse af fagtidsskrifter, bøger, foredrag og internet til at opnå viden om forskning, er steget. Andelen af danskere, der anvender fagtidsskrifter som kilde til information om forskning, er steget markant fra 31 pct. i 1997 til 45 pct. i 2000. Internettet er i løbet af den treårige periode kommet til at spille en væsentlig rolle som kilde til informationer om forskning. I 1997 blev internettet stort set ikke nævnt (AFSK 1998/4), hvorimod hele 23 pct. i 2000 angiver denne kilde i forbindelse med spørgsmålet om, hvorfra man får informationer om forskning.¹

Tabel 1: Læse/søge på internettet om forskning, særskilt for køn, alder og uddannelse; pct.

	Ja	Nej	N
Mænd	26	74	687
Kvinder	19	81	708
16-29 år	38	62	278
30-59 år	23	77	823
60-85 år	5	95	294
7. kl.	4	96	257
8.-10. kl.	18	82	727
Gymn.	41	59	401
I alt	22	78	

Tabel 1 viser andelen af respondenter, der anvender internettet til at søge informationer om forskning, fordelt på køn, alder og uddannelse. Det fremgår af tabellen, at mænd, unge og højtuddannede er de mest aktive brugere af internettet i dette øjemed.

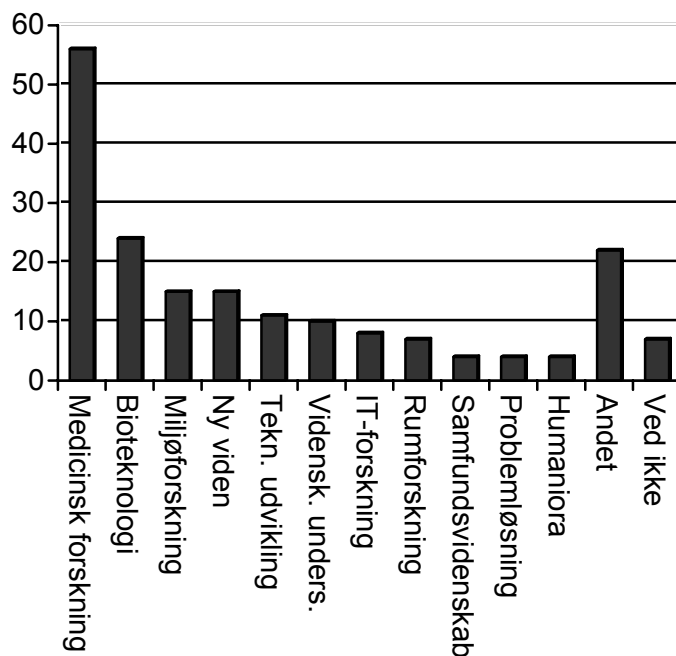
¹ Det skal bemærkes, at respondenterne i 1997 ikke blev probet på kategorien 'internet', men kun uprovokeret nævnte internettet i forbindelse med kategorien 'andet'.

4. Associationer til forskning

Over halvdelen af danskerne tænker på 'medicinsk forskning' når de konfronteres med ord som 'forskning' og 'videnskab'. Dette forskningsområde ligger langt fremme i danskernes bevidsthed, i lighed med områder som bioteknologi og miljøforskning. Figur 4 viser danskernes associationer til forskning og videnskab. Søjlerne summerer ikke til 100, da hver respondent kan være indplaceret i flere svarkategorier.

Af figuren fremgår det, at kun otte pct. af danskerne får associationer i retning af IT-forskning, når de tænker på forskning og videnskab. Dette område er således relativt lavt rangerende i danskernes bevidsthed, men dog højere end traditionelle videnskabelige hovedområder som humaniora eller samfundsvidenskab.

Figur 4: Danskernes associationer til forskning; pct.

Det fremgår af tabel 2, at det særligt er mænd, unge og højtuddannede, der har associationer i retning af IT-forskning, når de reflekterer over begreberne 'forskning' og 'videnskab'. Det er altså særligt disse grupper i befolkningen, der er opmærksomme på dette forskningsområde, hvilket er i god overensstemmelse med det forhold, at disse grupper er de mest aktive brugere af internettet som kilde til viden om forskning.

Tabel 2: Associationer til forskning = IT-forskning, særskilt for køn, alder og uddannelse; pct.

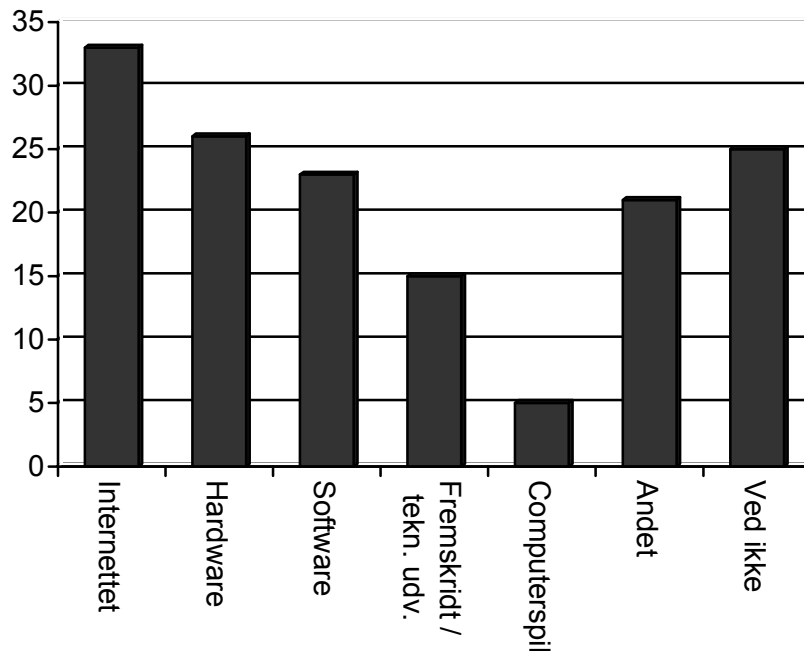
	Ja	Nej	N
Mænd	11	89	689
Kvinder	5	95	709
16-29 år	14	86	278
30-59 år	8	92	824
60-85 år	2	98	296
7. kl.	2	98	259
8.-10. kl.	8	92	728
Gymn.	11	89	401
I alt	8	92	

Resultaterne giver samlet indtryk af, at danskerne er moderat opmærksomme på informationsteknologien som forskningsområde. Den største opmærksomhed kan konstateres blandt de grupper i befolkningen, der selv anvender informationsteknologien mest aktivt for at søge viden om forskning.

5. Associationer til forskning i informationsteknologi

Otte pct. af danskerne tænker på IT-forskning, når de tænker på 'forskning og videnskab'. På et udspecificeret niveau fordeler associationerne til IT-forskning sig på en række hovedkategorier, der er gengivet i nedenstående figur 5. Søjlerne summerer ikke til 100, da hver respondent kan have flere associationer til IT-forskning.

Figur 5: Associationer til forskning i informationsteknologi; pct.

Hver tredje dansker forbinder IT-forskning med 'internettet'. Associationer i retning af internettet er de hyppigst forekommende, efterfulgt af associationer i retning af 'hardware' og 'software'. Fem pct. af danskerne forbinder IT-forskning med 'computerspil', hvilket udgør den mindste kategori. 21 pct. angiver associationer til IT-forskning, der falder uden for de primære kategorier og derfor er samlet i kategorien 'andet'. Hver fjerde dansker har ingen associationer til IT-forskning.

I tabel 3, 4 og 5 er associationerne til IT-forskning sat i sammenhæng med baggrundsvariablene køn, alder og uddannelse.

Tabel 3: Associationer til IT-forskning, særskilt for køn; pct.

	Mænd	Kvinder	I alt
Internet	36	30	33
Hardware	29	22	26
Software	26	20	23
Fremskridt / tekn. udv.	18	13	15
Computerspil	5	6	5*
Andet	22	19	21*
Ved ikke	20	30	25

* Der er ikke statistisk signifikant forskel på grupperne på 0,05 niveau.

Tabel 4: Associationer til IT-forskning, særskilt for alder; pct.

	16-29 år	30-59 år	60-85 år	I alt
Internet	52	34	12	33
Hardware	30	28	14	26
Software	32	25	11	23
Fremskridt / tekn. udv.	16	17	10	15
Computerspil	8	5	3	5
Andet	23	21	17	21*
Ved ikke	9	20	54	25

* Der er ikke statistisk signifikant forskel på grupperne på 0,05 niveau.

Tabel 5: Associationer til IT-forskning, særskilt for uddannelse; pct.

	7. kl.	8.-10. kl.	Gymn.	I alt
Internet	12	33	44	33
Hardware	12	27	32	26
Software	5	23	34	23
Fremskridt / tekn. udv.	7	16	20	15
Computerspil	4	5	6	5*
Andet	14	20	27	21
Ved ikke	58	22	10	25

* Der er ikke statistisk signifikant forskel på grupperne på 0,05 niveau.

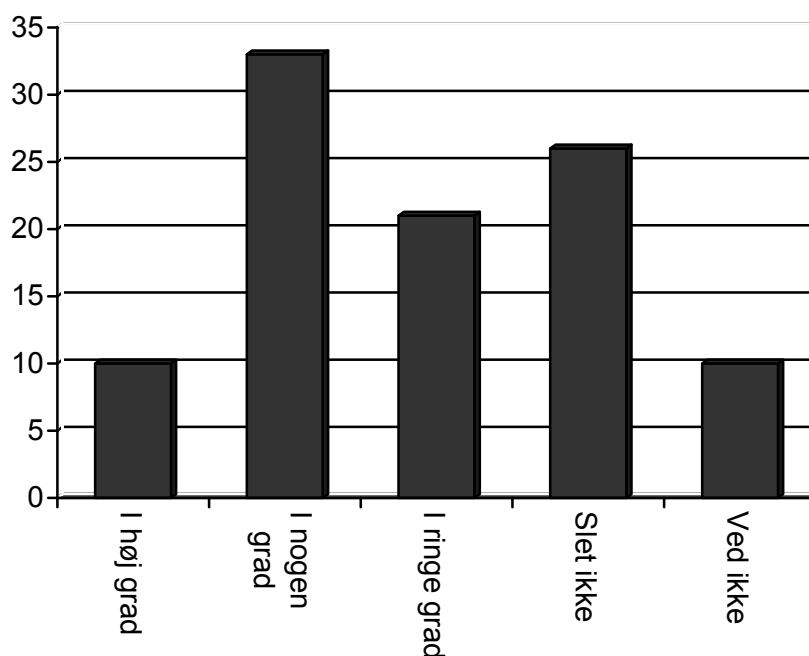
Tabellerne viser, at der er en generel tendens til, at mænd, unge og højtuddannede er bedst repræsenteret på alle kategorier af associationer til IT-forskning. Kvinder, ældre og lavt uddannede er mere tilbøjelige til ikke at have associationer til IT-forskning.

Mænd, unge og højtuddannede er således ikke blot de mest aktive brugere af informationsteknologi og de mest opmærksomme på området, men samtidig de mest præcise i deres forestillinger omkring IT-forskning på et udspecificeret niveau.

6. Forventninger til IT-forskning

Respondenterne blev bedt om at angive, i hvilken grad de forventede, at forskning i IT vil medvirke til at skabe et bedre liv for danskerne. Svarfordelingen er vist i figur 6.

Figur 6: Forventninger. Hjælper forskning i IT til et bedre liv?; pct.

Figuren viser, at 10 pct. af danskerne mener, at IT-forskning 'i høj grad' hjælper til et bedre liv. Hver tredje mener, at dette er tilfældet 'i nogen grad', mens samlet 47 pct. er af den opfattelse, at IT-forskning 'slet ikke' eller kun 'i ringe grad' medvirker til at skabe et bedre liv for danskerne. 10 pct. har ikke en afklaret holdning til spørgsmålet.

I tabel 6, 7 og 8 vises sammenhængen mellem forventninger til det informationsteknologiske forskningsområde og de sociale baggrundsvariable.

Tabel 6: Hjælper IT-forskning til et bedre liv, særskilt for køn; pct.

	Mænd	Kvinder	I alt
Ja, i høj grad	14	7	10
Ja, i nogen grad	33	32	33
Ja, men i ringe grad	21	21	21
Nej, slet ikke	25	27	26
Ved ikke	7	13	10
I alt	100	100	100
N	689	709	1398

Tabel 7: Hjælper IT-forskning til et bedre liv, særskilt for alder; pct.

	16-29 år	30-59 år	60-85 år	I alt
Ja, i høj grad	13	11	6	10
Ja, i nogen grad	36	35	24	33
Ja, men i ringe grad	25	22	12	21
Nej, slet ikke	24	24	35	26
Ved ikke	2	8	23	10
I alt	100	100	100	100
N	248	824	296	1398

Tabel 8: Hjælper IT-forskning til et bedre liv, særskilt for uddannelse; pct.

	7. kl.	8.-10. kl.	Gymn.	I alt
Ja, i høj grad	9	10	12	10
Ja, i nogen grad	24	34	37	33
Ja, men i ringe grad	10	22	25	21
Nej, slet ikke	33	26	21	26
Ved ikke	24	8	5	10
I alt	100	100	100	100
N	259	728	401	1388

Af tabellerne fremgår det, at det er mænd, unge og højtuddannede, der er mest optimistiske med hensyn til spørgsmålet om, i hvilken grad IT-forskning kan gøre livet bedre for danskerne. Disse grupper er samtidig mindst tilbøjelige til at svare 'ved ikke' på spørgsmålet.

7. Tillid til forskere i informationsteknologi

Danskernes tillid til forskellige offentlige myndigheder og institutioner blev i Analyseinstitut for Forsknings undersøgelse målt på en skala fra 0 til 10, hvor 10 udtrykker den højeste tillid.

I tabel 9 vises den gennemsnitlige tillid til de respektive myndigheder og persongrupper, der er inkluderet i undersøgelsen.

Tabel 9: Grad af tillid til forskere m.m.; gennemsnit

	Gennemsnit	N	Std.afv.
Forskere i sundhedsvidenskab	7,2	1358	1,9
Politiet	7,2	1387	2,0
Domstolene	7,1	1375	2,2
Hospitalslæger	7,0	1385	2,0
Forskere i informationsteknologi	6,7	1277	2,2
Forskere i moderne bioteknologi	6,2	1300	2,1
Folketingspolitikere	4,2	1377	2,3

Forskere i sundhedsvidenskab nyder den største tillid i befolkningen. Forskere i informationsteknologi nyder lavere tillid. Gennemsnitligt får IT-forskere scoren 6,7 på skalaen, hvilket er lavere end tilliden til både politi, domstole og hospitalslæger, men højere end tilliden til forskere i bioteknologi og folketingspolitikere. Sidstnævnte gruppe skiller sig markant ud med en meget lav score på tillidsskalaen.

Tabel 10: Tillid til forskere i informationsteknologi; gennemsnit

	Gennemsnit	N	Std.afv.
I alt	6,7	1277	2,2
Mænd	7,0	643	2,1
Kvinder	6,5	634	2,3
16-29 år	7,4	266	1,8
30-59 år	6,8	776	2,1
60-85 år	5,7	235	2,6
7. kl.	5,5	212	2,6
8.-10. kl.	6,8	670	2,1
Gymn.	7,3	385	1,9

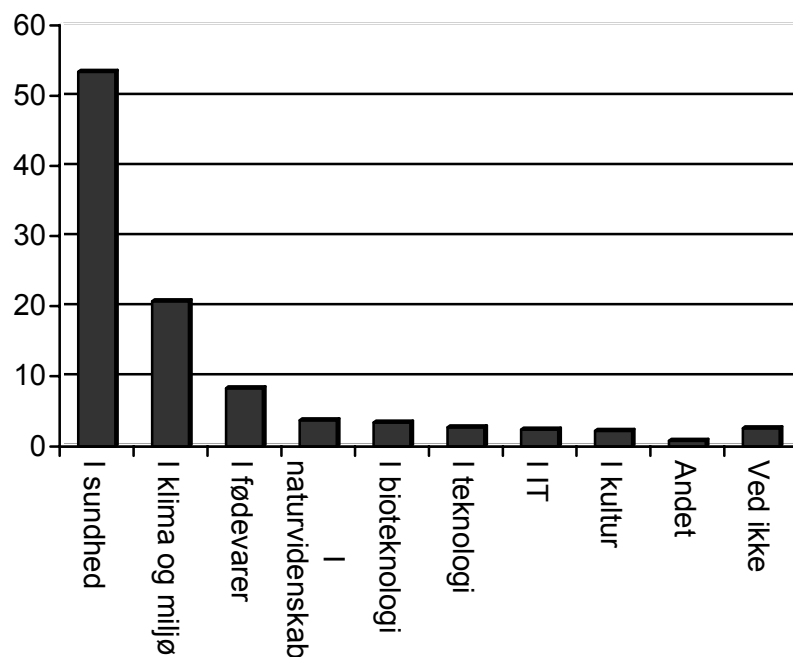
Tabel 10 viser den gennemsnitlige tillid til forskere i informationsteknologi blandt danskere fordelt på køn, alder og uddannelse. Tabellen viser, at mønstret fra de foregående kapitler er intakt. Mænd, unge og højtuddannede er ikke blot de mest opmærksomme og aktive brugere af IT og de mest forventningsfulde i forhold til dette forskningsområdes gavnlige effekt i samfundet, men også de grupper i befolkningen, der nærer den største tillid til de forskere, der beskæftiger sig med informationsteknologi.

8. Holdninger til IT-forskning

En relativt beskeden andel af danskerne mener, at IT-forskning er den vigtigste forskning for det danske samfund og dermed forskningspolitisk prioriteringsværdig.

Figur 7 viser fordelingen af respondentsvar på spørgsmålet om, hvilken forskning der er vigtigst for Danmark. Spørgsmålet var i undersøgelsen formuleret lukket med angivelse af nedenstående svarkategorier, hvorfor søjlerne summerer til hundrede pct.

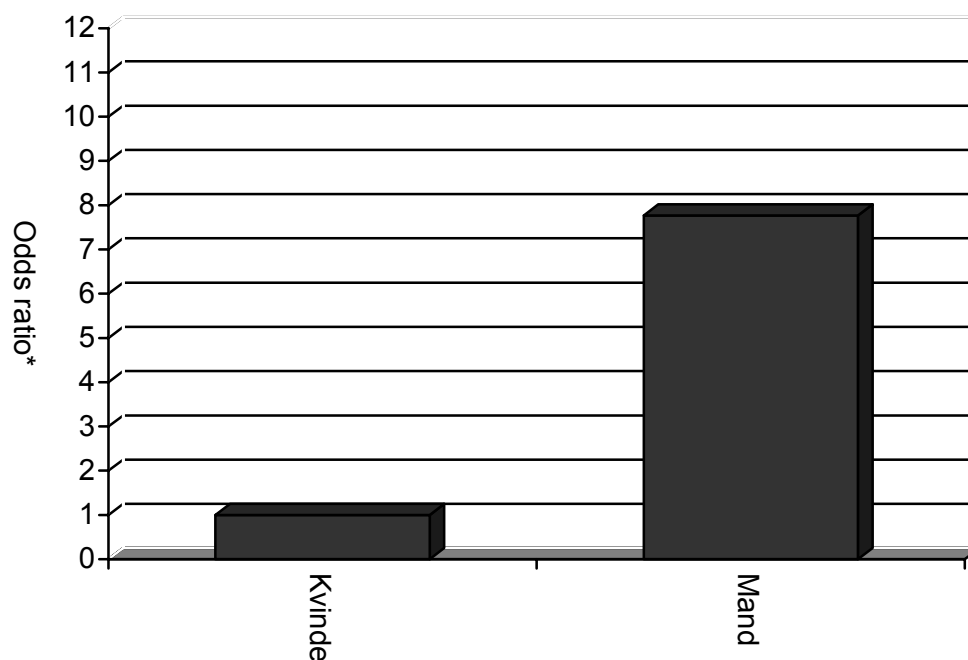
Figur 7: Vigtigste forskning for det danske samfund; pct.

Som det fremgår af figuren, er kun 2,5 pct. af danskerne af den opfattelse, at forskning i IT er vigtigst for det danske samfund. Dette er en beskedne andel, men det er muligt at give et systematisk billede af, hvilke grupper i befolkningen, der er tilbøjelige til at mene, at netop IT-forskning er vigtigst.

Dette afsnit sætter fokus på de faktorer der er afgørende for, om en dansker udpeger netop IT-forskning som den vigtigste forskning. Både de sociale baggrundsvariable køn, alder og uddannelse og perceptionsvariable såsom associationer og forventninger kan medvirke til at forklare holdninger til IT-forskning.

Figur 8: IT er vigtigste forskning. Køn.

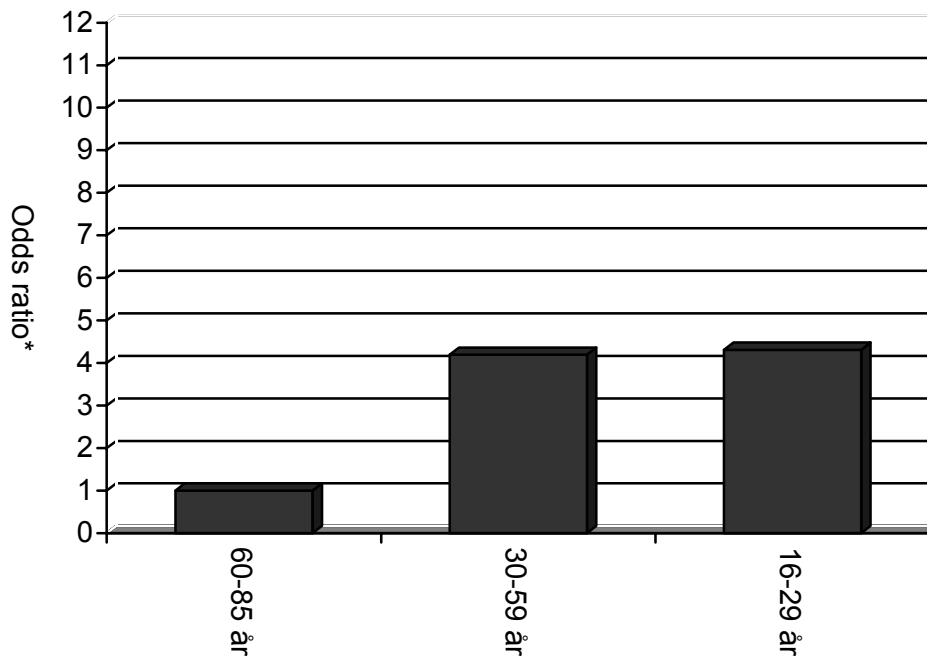

*Odds ratio udtrykker den relative sandsynlighed for, at 'forskning i IT' betragtes som den allervigtigste forskning. 'Kvinde' = 1 (0,6 pct. i absolutte tal).

Figur 8 viser, at mænd er mere tilbøjelige end kvinder til at mene, at IT-forskning er den vigtigste forskning for det danske samfund. Associationsmålet 'odds ratio' udtrykker den forventede 'oversandsynlighed' for, at en mand vil anføre IT-forskning som den vigtigste forskning, i forhold til sandsynligheden for at en kvinde vil udpege netop IT-forskning som den vigtigste forskning.

Figur 8 viser, at odds ratio for 'mænd' er 7,8 når referencekategorien, der altid har odds ratio 1, er 'kvinder'. Det betyder, at sandsynligheden for, at en mand udpeger IT-forskning som den vigtigste er 7,8 gange højere end sandsynligheden for, at en kvinde har den samme holdning².

Figur 9: IT er vigtigste forskning. Alder.

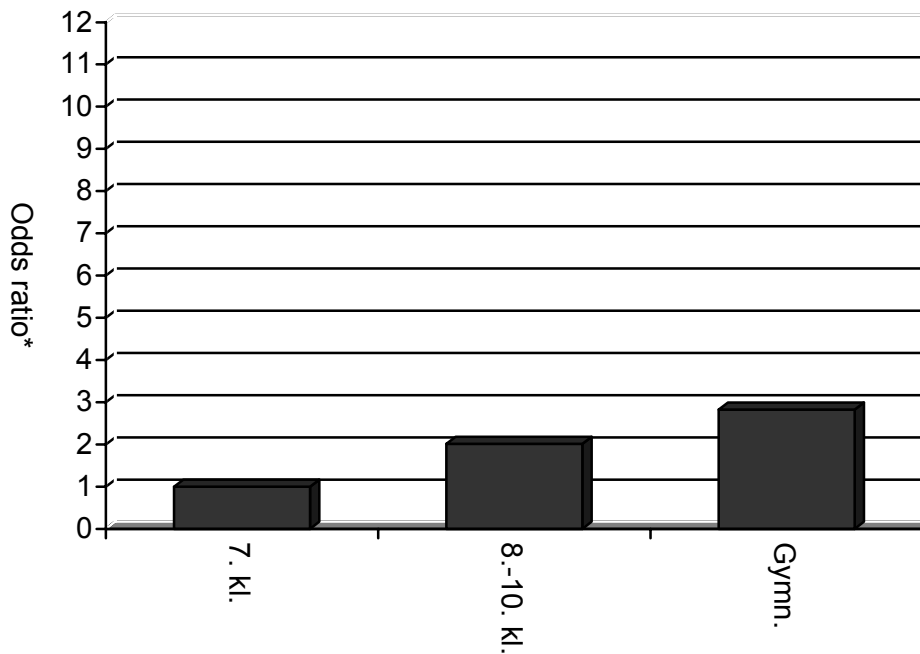
*Odds ratio udtrykker den relative sandsynlighed for, at 'forskning i IT' betragtes som den allervigtigste forskning. '60-85 år' = 1 (0,7 pct. i absolutte tal).

I figur 9 er alderskategorien '60-85 år' referencekategori. Figuren viser, at både de midaldrende og de unge forventes at være mere end fire gange så tilbøjelige til at udpege IT-forskning som den vigtigste forskning for det danske samfund.

Det er værd at bemærke, at det ikke spiller nogen afgørende rolle, om man tilhører den unge alderskategori (16-29 år) eller den mellemste (30-59 år) for holdningen til IT-forskning. Det er tidligere vist, at der er betydelige forskelle mellem disse to aldersgrupper hvad angår den aktive anvendelse af internettet som kilde til viden om forskning og opmærksomheden omkring IT-forskning, men i vurderingen af, hvor vigtig IT-forskning er sammenlignet med andre forskningsområder, kan der ikke konstateres en tydelig forskel.

² I absolutte tal mener 0,6 pct. af kvinderne, at forskning i IT er den vigtigste forskning i Danmark. Det absolutte tal for referencekategorien er anført i parentes i fodnoten under figuren. Det absolutte tal i procent for kategorien 'mand' opnås ved at multiplicere 0,6 med odds ratio for 'mand'.

Figur 10: IT er vigtigste forskning. Uddannelse.

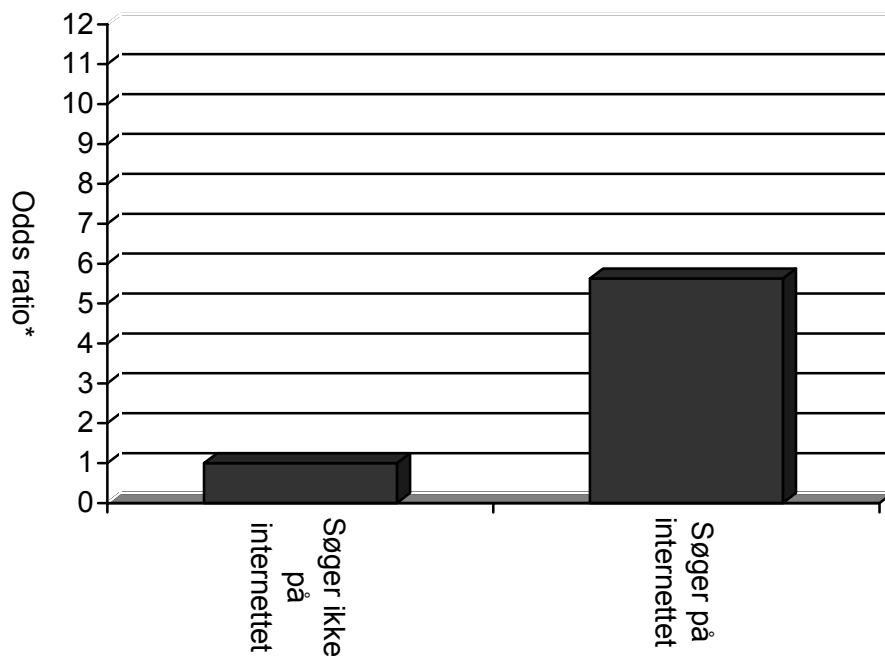

*Odds ratio udtrykker den relative sandsynlighed for, at 'forskning i IT' betragtes som den allervigtigste forskning. '7. kl.' = 1 (1,2 pct. i absolutte tal).

Gruppen af danskere, der har afsluttet skoleuddannelsen efter 7. klasse anvendes som referencegruppe i forhold til at udregne odds ratio værdier for sammenhængen mellem uddannelse og holdning til forskning i informationsteknologi. Af figur 10 fremgår det, at danskere, der har afsluttet skoleuddannelsen efter 8.-10. klasse, forventes at være ca. dobbelt så tilbøjelige som referencegruppen til at pege på IT-forskning som den vigtigste forskning. Odds ratio for de gymnasialt uddannede er 2,8.

Der kan således konstateres en lineær sammenhæng mellem uddannelse og holdning til IT-forskning, hvilket er i god overensstemmelse med de tidligere resultater, der har vist, at de højtuddannede er de mest aktive brugere af IT som kilde til viden om forskning, de mest opmærksomme generelt på dette forskningsområde og de mest forventningsfulde hvad angår informationsteknologiens gavnlige effekter for danskernes liv.

Figur 11: IT er vigtigste forskning. Søge på internettet om forskning.

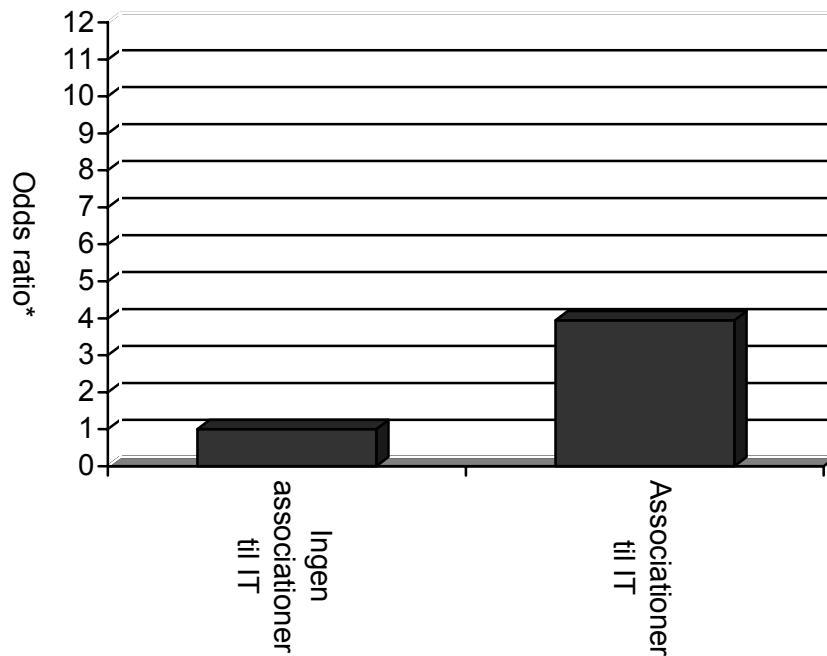

*Odds ratio udtrykker den relative sandsynlighed for, at 'forskning i IT' betragtes som den allervigtigste forskning. 'Søger ikke på internettet' = 1 (1,2 pct. i absolutte tal).

Den aktive anvendelse af internettet som kilde til viden om forskning er en vigtig forklarende faktor i forhold til danskernes holdning til IT-forskning.

De danskere, der søger viden om forskning på internettet, er mere end fem gange så tilbøjelige til at angive IT-forskning som den vigtigste forskning som referencegruppen, der er de danskere, der ikke søger viden om forskning på internettet.

Figur 12: IT er vigtigste forskning. Associationer til forskning = IT.

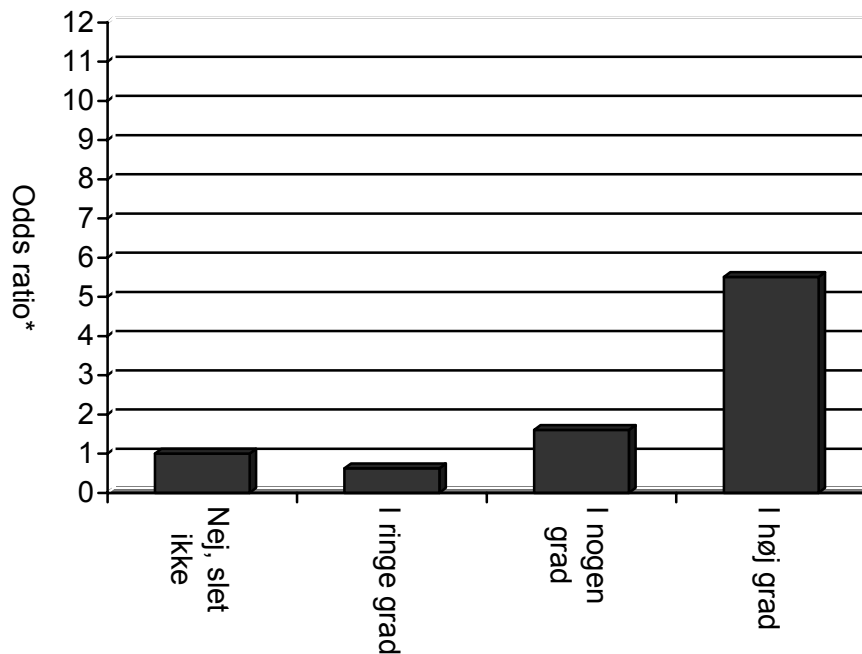

*Odds ratio udtrykker den relative sandsynlighed for, at 'forskning i IT' betragtes som den allervigtigste forskning. 'Ingen associationer til IT' = 1 (2,0 pct. i absolutte tal).

Den generelle opmærksomhed på IT-forskning er ligeledes en vigtig forklarende variabel i forhold til at forstå holdninger til IT-forskning.

De danskere, der har associationer i retning af IT-forskning, når de tænker på forskning og videnskab, er næsten fire gange så tilbøjelige til at mene, at IT-forskning er den vigtigste forskning i Danmark, som dem, der ikke har associationer i retning af IT.

Figur 13: IT er vigtigste forskning. Hjælper IT til et bedre liv.

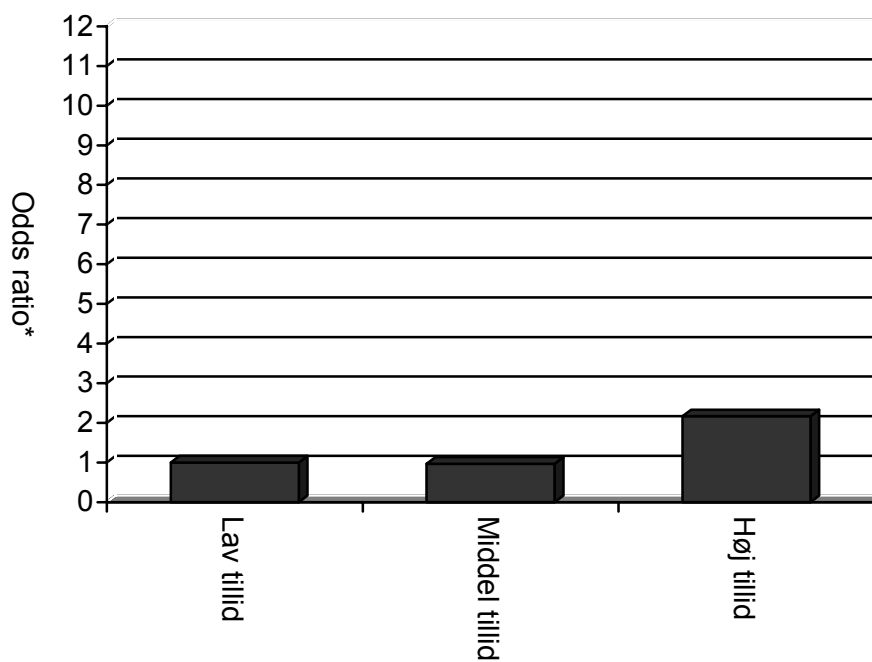
*Odds ratio udtrykker den relative sandsynlighed for, at 'forskning i IT' betragtes som den allervigtigste forskning. 'Nej, slet ikke' = 1 (1,6 pct. i absolutte tal).

Sandsynligheden for, at danskerne mener, at IT-forskning er vigtigst, tenderer mod at stige i takt med forventningerne til, at IT-forskning faktisk hjælper danskerne til at få et bedre liv.

Det er overraskende, at odds ratio for de danskere, der mener at IT-forskning 'i ringe grad' hjælper til et bedre liv er lavere end værdien et, hvilket er udtryk for, at denne gruppe vil være mindre tilbøjelig til at fremhæve IT-forskning som den vigtigste forskning end referencegruppen, der i figur 13 er de danskere, der 'slet ikke' mener, at informationsteknologien bidrager til at skabe et bedre liv.

Odds ratio for de to øvrige grupper, der har de højeste forventninger til informationsteknologien understøtter dog et generelt indtryk af, at der er positiv sammenhæng mellem forventninger om nytte og den opfattelse, at IT-forskning er den vigtigste forskning i Danmark.

Figur 14: IT er vigtigste forskning. Tillid til forskere i IT.

*Odds ratio udtrykker den relative sandsynlighed for, at 'forskning i IT' betragtes som den allervigtigste forskning. 'Lav tillid' = 1 (2,3 i absolutte tal). Bemærk at der ikke er statistisk signifikant sammenhæng mellem graden af tillid til forskere i IT og den opfattelse, at IT er den vigtigste forskning.

Sammenhængen mellem tillid til forskere i IT og holdningen til, i hvilken grad IT-forskning kan betragtes som den vigtigste forskning, er ikke tilstrækkelig stærk til at være statistisk signifikant.

9. Konklusion

Gennemgangen af resultaterne af Analyseinstitut for Forsknings survey afslører et ganske stabilt mønster i danskernes opmærksomhed omkring, forventninger og holdninger til forskning i informationsteknologi.

Mænd, unge og de højest uddannede er de mest aktive brugere af internettet som kilde til viden om forskning. De har i højere grad associationer i retning af IT-forskning, når de konfronteres med ord som 'forskning' og 'videnskab', hvilket viser, at mænd, unge og højtuddannede er mest opmærksomme på dette forskningsområde.

Det er også disse grupper i befolkningen, der har de højeste forventninger til, at IT-forskning kan bidrage til at gøre danskernes liv bedre, og som har den største tillid til forskerne inden for informationsteknologi.

På den baggrund er det ikke overraskende, at netop mænd, unge og de højest uddannede er mest tilbøjelige til at opfatte netop IT-forskning som den vigtigste forskning for det danske samfund. Samlet set er andelen af danskere, der har denne opfattelse, ganske lille. Et forskningsområde som 'forskning i sundhed' indtager en meget mere væsentlig position, når danskerne gør deres holdning til værdien af forskellige forskningsområder op.

Afsnit 8 har vist, at det ikke blot er de sociale baggrundsvariable køn, alder og uddannelse, der er afgørende for, i hvilken grad forskning i IT opfattes som den vigtigste forskning i Danmark. Det influerer også på holdningen, i hvilken grad en given dansker selv aktivt anvender internettet, i hvilken grad vedkommende generelt er opmærksom på dette forskningsområde og har forventninger til, at IT-forskning kan bidrage til at gøre livet bedre.

Udviklingen i retning af, at IT i stigende grad integreres i den enkelte families hverdag og at forskning i IT nyder stor politisk opmærksomhed og spiller en budgetmæssig stor rolle i særligt erhvervslivets forskning, er ikke ensbetydende med, at forskning i IT nyder stor offentlig bevågenhed eller anses for særlig vigtig i sammenligning med andre forskningsområder. Opmærksomheden omkring IT-forskning er relativt lav og kun en meget lille andel af danskerne mener, at forskning i IT er den vigtigste forskning i Danmark.

Samlet set kan det konstateres, at den offentlige opmærksomhed omkring IT-forskning er relativt lille - men systematisk koncentreret hos bestemte grupper i befolkningen.

Referencer

Analyseinstitut for Forskning. 2001. Erhvervslivets forskningsstatistik; særkørsel.

Siune, K. & Vinther, T. *Folk og forskning - Danskernes kilder til viden om forskning*.
Analyseinstitut for Forskning 1998/4.

Danmarks Statistik. 2001. *Serviceerhverv* (2001: 59).

IT- og Forskningsministeriet. 2001. *Oversigt over større statslige IT- og teleinitiativer*.